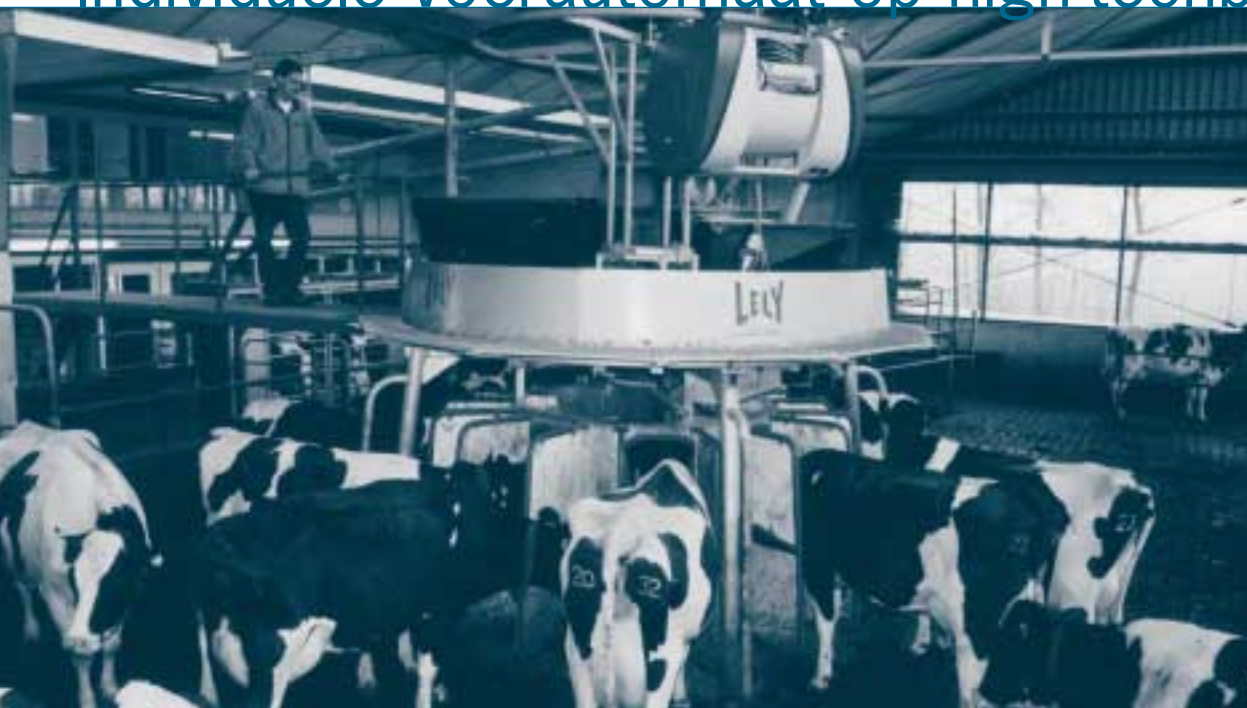

Individuele voerautomaat op high-techbedrijf uniek

Het high-techbedrijf werkt momenteel met een prototype van een individueel voersysteem. Het principe is dat elke koe haar eigen specifieke rantsoen krijgt. Een betere voerefficiëntie geeft een betere benutting. Zo bespaar je op voerkosten en heb je minder milieubelasting. Daar gaat het vooral om. Martin de Bree is sinds juli 2003 de nieuwe bedrijfsboer. 'Het is een uitdaging om het optimale eruit te halen, zonder dat dit ten koste gaat van de koeien.'

Sinds oktober 2003 werkt het high-techbedrijf met de zogenaamde Atlantis, een individueel voersysteem. Waarom?

'Eerder gooiden we alle voer voor het voerhek. Met het individueel voersysteem Atlantis kunnen we per individuele koe een apart rantsoen klaarmaken. De verhoudingen kunnen we aanpassen. Dit geeft de mogelijkheid om de voerefficiëntie per koe te bepalen. De koeien worden naar behoefte gevoerd. Een verse koe krijgt meer maïs en minder kuilgras. Een oudere koe die al goed in conditie is, geven we juist wat minder maïs. Per lactatiedag kunnen we zien welke verhouding hier het best bij past. We besparen ook iets in voerkosten. We geven de juiste hoeveelheid mineralen per individuele koe.'

Wanneer is dit systeem klaar voor de praktijk?

'De Atlantis is nog een prototype van Lely. Eind 2004 moet het systeem praktijkrijp zijn. Momenteel proberen we het systeem 'goed in de vingers te krijgen'. We dragen ideeën aan voor technische en software verbeteringen. We zijn dus echt bezig met een optimalisatietraject. Uiteindelijk moet dat gaan leiden naar een goed en praktijkrijp product.'

Is dit systeem uniek?

'Voor zover ik weet is Lely is de eerste die ermee komt. Er zijn elders ook wel automatische voersystemen, maar die brengen het voer voor het voerhek. Dat is dan nog altijd koppelgericht. Er zijn andere systemen voor individueel voeren, maar dan moet je het voer zelf in voerbakken gooien.'

Kunnen automatisch melksysteem en automatisch voersysteem elkaar versterken?

'We streven naar zoveel mogelijk bezoek van de koe aan de melkrobot. Het liefst 2,5 tot 2,6 melkingen per dag. In het begin hadden we gedwongen koeverkeer. Op een gegeven moment hebben we de hekwerken eruit gehaald, evenals de selectiepoort. De wachtruimte is vergroot. Met de komst van het voersysteem is het koebezoek verbeterd. We zitten nu weer op circa 2,5 melking per koe. Dat is vrij goed. Maar alles valt of staat met een goede werking van robot en voerautomaat. De koppeling van data van beide systemen moet voordelen opleveren voor het diermanagement.'

Hoe reageerden de koeien op de Atlantis?

'We zijn in oktober jl. begonnen. Eerst met het voeren van krachtvoer. Een ideaal middel om de koeien te lokken. De gewenning was er heel snel. Daarna zijn we verder gegaan met maïs. Zo zijn we stapje voor stapje per voersoort aan het uitbouwen.'

Hoe werkt de Atlantis precies?

'Het is een carrousel met 16 vreetplekken. Een koe kan naar elke willekeurige vreetplek toegaan. Daar wordt zij herkend door de

Bedrijfsgegevens high-techbedrijf Waiboerhoeve:

- 80 stuks melkvee met bijbehorend jongvee
- melkquotum van 800.000 liter
- één melkrobot

computer. Die bepaalt vervolgens de portie voer en de verhouding van mais-kuil-GPS-krachtvoer. Dat wordt automatisch gestort in de vreetbak.

Bovenin zitten voorraadtrechters. De voorraad hierin wordt op niveau gehouden. Een grijper (trolley genoemd) vult de voorraadtrechters met de verschillende voersoorten en haalt elke keer een bak voer vanuit de voerkeuken. In de trechters zit een vijzel die de producten in een weegemmer vijzelt. Die zit in het hart van het systeem, bovenin. Het gaat om porties van totaal 1 kg. Die gaan via een valpijp naar de vreetbak toe. Dat gaat natuurlijk allemaal heel snel. Ondertussen gaat dit proces continu door voor koeien die zich melden.'

En als de koe z'n portie op heeft? Dan gaat ie weg?

'In principe niet, want we voeren onbeperkt. De porties van 1 kg worden automatisch aangevuld. Maar op een gegeven moment heeft de koe genoeg. Dan kan er wat blijven liggen in de bak. Dat is voor de volgende koe, al is het niet haar juiste verhouding. Het wordt echter wel geregistreerd als opname, en daarna krijgt deze koe aangevuld naar haar verhouding. De koeien zijn niet plaatsgebonden. Ze kunnen op alle plaatsen hun individuele rantsoen ophalen. Het welzijn van de koe staat voorop. De koeien worden niet in een bepaalde richting gedwongen.'

Draagt de Atlantis ook bij aan jullie doelstelling van een kostprijs van 34 eurocent per kg melk?

'Daar kunnen we op dit moment nog niets over zeggen. Ik schat dat we dit jaar uitkomen op 38 eurocent, maar dat heeft niet specifiek met het voersysteem te maken. We moeten vooral zorgen om de 800.000 kg melk te leveren. Hoe meer melk, hoe lager de kostprijs. En daaraan kan het systeem bijdragen. Dankzij efficiënter voeren een hogere melkproductie bereiken. En door lagere krachtvoerkosten.'

Om de kostprijs te drukken probeer je zoveel mogelijk koeien op het voersysteem te zetten?

'Ja, en dat is een hele uitdaging. De grote vraag is: hoeveel koeien kan de Atlantis aan.... De tijd zal het leren. We hebben nu een koppel koeien van 80. Op dit moment voeren we met het systeem 74 koeien. Maar we zijn ermee aan het sleutelen. We werken momenteel al weer met andere bakken, met andere vijzels, die het voer twee keer zo snel in de weegemmer lossen. Het hele voerproces gaat zo veel sneller.'

Hoe zit het met de arbeid? Gaat die ook omlaag?

'Dat is wel een doelstelling. Maar ik zie dat tot op heden nog niet in verband met de start van het systeem en de aanpassingen die af en toe worden uitgevoerd. Dat kost tijd. Ik denk sowieso, dat we in de toekomst weinig op arbeid zullen besparen. Want we moeten de voerkeuken dagelijks of om de twee dagen vullen. Dat kost ook tijd. Maar het grote voordeel voor de boer is straks wel dat hij een stuk flexibeler is. Als er maar een bepaalde hoeveelheid voer in de voerkeuken staat. En dat vul je bij op het moment dat jou het beste uitkomt.'

Henk Bosch